

Mikä 4H?

4H-järjestö aloitti toimintansa 1900-luvun alussa Yhdysvalloissa. Tavoitteena oli tarjota maaseudun nuorille mallia yrittämiseen ja yritteliäisyyteen. 4H viittaa sanoihin harkinta (head), harjaannus (hands), hyvyys (heart) ja hyvinvointi (health).

Suomeen 4H-toiminta tuotiin 1920-luvun puolenvälin tienoilla. Taustavaikuttajina oli useita eri järjestöjä, joista merkittävimpiä olivat Lastensuojeluliitto, maataloudelliset järjestöt sekä Marttaliitto.

Ensimmäisinä vuosina toiminnan suurin rahoittaja oli Rockefeller-säätiö. Suomen valtion rahoitus lisääntyi vähitellen, mutta ehtona oli rahoituksen hankkiminen myös paikallisella tasolla. Elinkeinoelämä ja kunnat ovatkin vahvasti tukemassa 4H-toimintaa.

Nykyään aktiivisia 4H-kerhoja toimii ympäri Suomea. Toiminta on laajentunut maaseudulta kaupunkeihin, ja kerhotoiminta on monipuolista.

Lapsi voi aloittaa 4H-harrastuksen kuusivuotiaana liittymällä johonkin paikallisen 4H-yhdistyksen alaiseen 4H-kerhoon. Kerhoja järjestetään vuosittain noin 2 600 eri puolilla Suomea.

LISÄTIETOJA
4H.fi

Risuleirin ohjaajana toimii metsätalousinsinööriksi opiskeleva Johanna Virtanen. Nuorten ohjaaminen on antoisaa työtä.

METSÄOPPIA RISULEIRILLÄ

Metsänhoitotyöt tulevat Mikkelin nuorille tutuiksi 4H-järjestön risuleirillä.

TEKSTI JA KUVAT MATTI TURTIAINEN

Mikkelin 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja Tarja Kauppinen hääri leirillä huoltjoukoissa mutta ehti tutkia mikroskoopilla luonnon ihmeitä Reetta Rehnin kanssa.

Ristiinan Ristisaassa käy kuhina. Saimaan Yövedellä sijaitsevassa saassa on menossa Mikkelin 4H-yhdistyksen metsänhoitoleiri. Raivaussaha laulaa kilpaa lintujen kanssa ja pottiputket napsahtelevat, kun mikkeliäiset nuoret opettelevat metsänhoidon saloja.

Mikkelin 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja **Tarja Kauppinen** kertoo, että yhdistyksellä on tavoitteena järjestää vuosittain metsätöihin harjaannuttava ”risuleiri”. Muutaman päivän mittaisella kurssilla nuoret harjoittelevat metsänhoitoa istutuksesta raivaussahatöihin.

Taustalla on ajatus nuorten työllistymisestä kevyisiin metsänhoitokesätöihin.

”Mikkelin 4H-yhdistys välittää nuoria erilaisiin työtehtäviin, kuten pieneläinten hoitoon ja siivouspalveluihin. Meiltä on kysytty nuoria myös metsätöihin”, Kauppinen kertoo.

Viimekesäinen leiri järjestettiin Kauppisen kesäpaikassa, jossa toimintaympäristön tarjosi noin kymmenen hehtaarin metsä.

Pohjaa ammatinvalinnalle

Leiriläisten ikähaitari on 12–18 vuotta. Yleensä nuorimmat 4H-laiset käyvät kerhoissa, joiden yläikäraja on 12 vuotta. Varsinaiset koulutukset aloitetaan yleensä 14–15

vuoden iässä, mutta Tarja Kauppinen suosii nuorempienkin ottamista mukaan.

”Jos kerho loppuu 12 vuoden iässä ja työ- koulutukseen pääsee vasta 14-vuotiaana, väliin jää ikävä tauko ilman toimintaa. Sen takia otamme koulutuksiin jo 12-vuotiaita.”

Siinä, missä nuorimmat vasta tutustuvat eri töihin, vanhemmilla leiriläisillä on jo mielessä mahdollinen ammatinvalinta.

17-vuotias **Reetta Rehn** kertoo haluavansa metsäalalle lukion jälkeen.

”Ylioppilaskirjoitusten jälkeen olisi tarkoitus hakea metsätalousinsinööriin koulutukseen”, Reetta kertoo.

Hän on tehnyt siivous- ja pihatöitä 4H-yhdistyksen kautta jo vuodesta 2011. Nyt reper- tuaariin voivat kuulua myös metsänhoitotyöt.

Nuorille mahdollisuuksia

Aiemmin 4H-yhdistyksessä on istutettu porukalla taimia ja heinäty taimikoita, mutta raivaussahatyöt ovat uutta. Raivurikoulutuksen jälkeen nuorilla on jo hyvät valmiudet metsällisiin työtehtäviin.

Mikkelin 4H-yhdistyksen kautta työllistyy noin 80 nuorta vuosittain.

”Nuoret ovat meillä työntekijöinä, ja kun asiakas soittaa ja kertoo tarjolla olevasta työtehtävästä, me etsimme sopivan nuoren”, kertoo Tarja Kauppinen. ➤

"Raivaus ei ole pelkkää sahaimista, välillä pitää tarkastella työn jälkeä", huomasi Jesse Karppi.

Kun leiriläisten joukko oli sopivan kokoinen, Jari Kauppinen ehti ohjata Reettaa ja Jesseä kädestä pitäen.

Yhdistys auttaa työllistymään

Mikkelin 4H-yhdistyksen toiminnanjohtaja Tarja Kauppinen kertoo, että Mikkelissä kaupunki tukee esimerkiksi 4H-toimintaa. Toimintaa mikkeliläisten nuorten parissa pidetään arvokkaana ja kannatettavana, ja se näkyy yhdistykselle vuosittain myönnettävässä avustuksessa.

Tilanne ei ole samanlainen kaikkialla Suomessa. Avustussummissa ja sen myötä 4H-yhdistysten toiminnassa on kovastikin paikallista vaihtelua.

Nykyisin 4H-toiminta keskittyy vahvasti nuorten työllistämiseen. Tarja Kauppinen kertoo, että nuorilla olisi kovasti työhaluja mutta töitä ei vain tahdo löytyä.

"Nuoria otettaisiin töihin, jos heillä olisi työkokemusta. Mutta miten voi saada työkokemusta, jos ei ensin saa töitä", toiminnanjohtaja ihmettelee.

"Meiltä nuoret saavat työtodistuksen, sillä he ovat 4H-yhdistyksen palkkalistoilla. Sen jälkeen muiden töiden löytäminen on jo paljon helpompaa." ●

Reetta Rehlin ammatinvalinta alkaa kirkastua 4H-toiminnassa vietettyjen vuosien ansiosta.

Sana reippaista nuorista kiirii kauas ja työmahdollisuuksia löytyy hyvin. Työpalveluja kysytään 4H-yhdistyksestä lähes päivittäin.

"Paljon tulee puheluja tyyliin 'naapurissa oli pätevä ikkunanpesijä, voisiko sellaisen saada meillekin'."

Palkka tehdystä työstä

Kun työ on tehty, nuori tuo ohjaajalle asiakkaan allekirjoittaman todistuksen ja saa palkan sen perusteella.

Nuori saa palkkseen 8–9 euroa tunnilta, asiakkaalle palvelu maksaa 17 euroa tunnilta. 4H-yhdistys hoitaa kaikki palkanmaksuun liittyvät velvoitteet ja paperityöt. Työstä aiheutuvan kustannuksen asiakas voi tehtävästä riippuen vähentää kotitalousvähennyksenä tai maa- tai metsätalouden vähennyksenä.

Nuorilla on myös mahdollisuus perustaa 4H-yrityksiä, joiden kautta voi työllistää itsensä oman liikeidean kautta. Samalla yritystoiminnan perusteet tulevat tutuiksi.

"Opettelemme koulutuksissa myös työhön liittyvää lainsäädäntöä ja asiakaspalvelutaitoja", Kauppinen kertoo.

"Esimerkiksi pari nuorta voisi yhdessä perustaa metsänhoitopalveluja tarjoavan yrityksen. He markkinoisivat itse palvelu-

jaan ja hoitaisivat laskutuksen ja kirjanpidon kuten yritystoiminnassa kuuluu."

Toiminnallisia päiviä

Risuleirillä päivä on ohjelmoitu rennosti ja siten, että ilo ja hauskuus säilyvät.

Aamu alkaa kahdeksalta aamupalalla, ja yhdeksältä aloitetaan varsinainen koulutus yleensä aittakinossa.

"Aittakino tarkoittaa sitä, että aitassa katsotaan videoklippejä metsäasioista ja käydään teoriaa läpi. Ja Aarre-lehtiähän meillä on täällä luettavana", Tarja Kauppinen naurahtaa.

Puoliltpäiväin on lounas, jonka jälkeen siirrytään maastoharjoituksiin.

Harjoituksissa opetellaan eri metsätöitä, kuten taimien istutusta ja raivaussahan käyttöä. Erikoisemmatkin työt, kuten haapojen kaulaaminen, tulevat leirillä tutuiksi.

Päivällisen jälkeen on vapaata aikaa, jolloin pelataan pelejä, saunotaan ja uidaan. Päivä päättyy hiljaisuuteen kello kymmeneltä.

Mitä mieltä leiriläiset ovat metsätöistä?

"Mukavia! Hauskoja! Mutta on ne välillä aika raskaita", kuuluu vastauksia kuorossa.

Niinpä ovat. Ei ihme, että illalla uni tulee pyytämättä. ●